

Say Uncle
Dear Hello - Hello
!!!! Hello

**Contactbrief Nederlands-Belgische
afdeling van de Philatelistische
Arbeitsgemeinschaft Ornithologie**

<http://www.pag-o.de/nl>

De grootste vereniging wereldwijd van
verzamelaars van vogels op postzegels, stempels,
postwaardestukken en zo veel meer

Contactpersonen

"Praten als een papegaai"

PAGO

Hartelijk dank aan GERARD KOLMAN die al die
jaren (32!!) vele taken als vrijwilliger voor onze
Nederlands-Belgische afdeling van de PAGO op
zich heeft genomen!

gajkolman@gmail.com

Frans Dinkgreve: int contributie van Nederlandse
(en Belgische) leden; organisatieteam contactdag,
contactpersoon met PAGO, 2de voorzitter

frans.dinkgreve@ziggo.nl

Peter van Nies: verantwoordelijk voor de website
van de PAGO - <http://www.pag-o.de/nl/>

peter@pag-o.de

Tom Loorij: organisatieteam contactdag,
contactpersoon Werkgroep Vogelbescherming

tloorij@xs4all.nl

Hans van der Sanden / Niko Van Wassenhove:
contactpersonen Werkgroep stempelcatalogus

ahsanden@hetnet.nl
nikovanwassenhove@hotmail.com

Koenraad Bracke: contactpersoon Werkgroep
postwaardestukken; eindredacteur contactbrief

kobra22@telenet.be

*Philatelistische
Arbeitsgemeinschaft
Ornithologie (voorheen
Motivgruppe Ornithologie):
Nederlands-Belgisch
contactorgaan van de
Duitse PAGO*

**Contactbrief 118
(augustus 2022)**

Bestuurlijke contactdag in Strijbeek op 14 augustus 2022

Op onze bestuurlijke contactdag in Strijbeek zijn de volgende onderwerpen aan de orde gekomen:

- De activiteiten van Gerard Kolman, zijnde de contactbrief, het innen van de contributie van de NL/B Pago leden, het aantrekken en toezenden van informatie aan nieuwe (aspirant)leden en het verzorgen van rondzendingen aan een aantal leden NVTF/PAGO.

Het geheel rond de **contactbrief** zal door Koenraad Bracke worden verzorgd. Een groot deel werd de laatste jaren al door hem gedaan.

Het **aantrekken en toezenden van informatie aan nieuwe (aspirant) leden** zal worden overgenomen door Frans Dinkgreve (NL) en Koenraad Bracke (B).

Het **innen van de contributie** van de NL/B Pago leden en het verzorgen van de **rondzendingen** aan een aantal leden NVTF/PAGO zal worden overgenomen door Frans Dinkgreve.

Gerard Kolman zorgt voor de omzetting van de PAGO-rekening naar Frans Dinkgreve en informeert de NVTF. Documentatie aan nieuwe (aspirant) leden zal voortaan digitaal worden toegezonden.

Hierna is Gerard kort toegesproken en heel hartelijk bedankt voor al het uitstekende werk dat hij voor de Nederlands/Belgische Pago-leden heeft verricht in de afgelopen ruim dertig jaar.

- In het najaar willen we, nu het weer kan, een NL/B contactdag houden in het Brabantse. De datum is zaterdag 5 november 2022. De dag zal mogelijk bestaan uit een presentatie/lezing, een hapje en een drankje en een excursie. Ook de Duitse leden zullen welkom zijn.
- Het plan is om het Jahrestreffen van de PAGO in 2024 te organiseren in België. Koenraad Bracke en Niko van Wassenhove zullen zoeken naar een geschikte locatie en een interessante invulling van dit treffen.
- Een groot deel van de contactbrieven is inmiddels digitaal beschikbaar op het Nederlandse gedeelte van de website.

Frans Dinkgreve

Vogelrondzending 37

Begin juli is vro37 de deur uit gegaan. Ze bestaat uit 4 couverts en 7 boekjes waarvan één met uitsluitend gestempeld materiaal.

De volgorde van verzending is: Ph. de Boer, Th. Klein, P. van Zanten, F. Dinkgreve, T. Loorij, H. de Haan, I. Schulting, H. den Duijn, J. Geurtjens en J.P. Cleveringa.

Gerard Kolman

Geachte leden,

In 1990 heeft Henk Aalders tijdens zijn ziekbed mij gevraagd de **abonnementsgelden** van de Nederlandse leden te verzamelen en over te maken naar Duitsland. Dat heb ik toegezegd en deze ondankbare taak heb ik sindsdien vervuld. Tot genoegen van Friemann en Stoll. Ook de Belgische leden doen mee. Nu mijn gezondheid achteruitgaat heb ik besloten om te stoppen. Na 32 jaar is het mooi geweest. Als er niemand is die deze taak over wil nemen moeten de leden maar individueel hun lidmaatschapsbijdrage overmaken.

Daan Koelewijn is indertijd begonnen om een **contactbrief** op te stellen voor de Nederlandse leden. Na ongeveer 25 nummers is hij ermee gestopt en heb ik zijn taak overgenomen. Ik ben niet handig op de computer en Koenraad heeft het van mij overgenomen en het resultaat mag er zijn. Tegenwoordig zitten we op nummer 118. Ik dank hem en de andere inzenders voor de kopij in de afgelopen jaren.

Dan de **rondzendingen**. Vele jaren heb ik stockboeken van Gijs Kooij in Maasland gehaald en verzonden naar de leden. Heel veel werk. Tegenwoordig hebben we een samenwerkingsverband met de NVTF en wij maken gebruik van ingezonden materiaal en de leden zijn er blij mee. NVTF en PAGO delen de winst en momenteel staat er een gespaard bedrag van ruim 700 Euro op de rekening van PAGO. Volgens de heer Fierens van de NVTF is het einde van de rondzendingen in zicht en geeft hij deze service nog anderhalf jaar. Er is te weinig aanbod van materiaal en er wordt steeds minder gekocht. Het thema Vogels loopt nog het beste maar daarvoor is slechts een inzender verantwoordelijk.

Tenslotte heb ik veel voor de **promotie** van de motiefgroep gedaan en heel wat presentexemplaren gestuurd naar mensen die belangstelling hadden voor de Motiefgroep en tientallen contactdagen georganiseerd en hebben we in de loop der jaren veel leden zien komen en gaan.

Ik dank u voor het vertrouwen en neem afscheid van al deze taken en als Beisitzer. Ik dank iedereen die mij in al die jaren geholpen heeft en hoop dat PAGO nog lang mag bestaan.

Gerard Kolman

Oude Contactbrieven beschikbaar op de website!

Voor wie het interesseert - heel wat van de vroegere Contactbrieven staan nu ook op de website van de PAGO. Ze staan er vanaf nummer 79 (januari 2012) op. Ook nog beschikbaar bij de webmaster zijn de Contactbrieven vanaf nummer 59 (7 februari 2007). Deze worden binnenkort ook op de website geplaatst. Als de nummers 1 t/m 58 interessant genoeg zijn, dan kunnen die er ook op geplaatst worden, maar die zal iemand dan digitaal moeten aanleveren, want die zijn momenteel niet beschikbaar bij de webmaster.

Neem eens een kijkje op: <http://www.pag-o.de/nl/?Openbaa>

Peter van Nies

Fotoverslag Treffen PAGO 2022 in Grainau

De Torenvalk (*Falco tinnunculus*)

Ieder voorjaar worden er door Vogelbescherming Nederland webcams geplaatst bij een aantal interessante nestlocaties. Van half februari tot begin juli kunnen geïnteresseerden via de website www.beleefdelente.nl meekijken naar het wel en wee van een twaalfstal (half mei 2022) verschillende vogelparen. Voor dit jaar hebben we onder andere kennis mogen maken met twee verschillende soorten uilen (Steenuil en Kerkuil) en liefst vier soorten roofvogels, waaronder de Torenvalk (Afb. 1). Aan deze laatste wil ik in dit artikeltje graag wat meer aandacht besteden.

Hoe komt hij aan zijn naam?

Het tweede deel van zijn Latijnse naam betekent zoiets als de schel klinkende, de krijser of de schelle schreeuwer. En schreeuwen kan ie, wat vooral in de baltstijd goed te horen is. De Franstaligen noemen hem "*Crécerelle*" (Afb. 2) en de Engelsen "*Kestrel*" (Afb. 3: aerogram GB), wat eveneens de schreeuwer betekent. De Nederlandse (en Duitse en Scandinavische) benaming vindt zijn oorsprong in de voorliefde van de Torenvalk om in hoge gebouwen te nestelen (Afb. 4), maar daarover later meer.

2

3

Hoe ziet hij er uit

Het is een van de kleinere roofvogels die in ons land voorkomen, vergelijkbaar met Sperwer en Boomvalk. Van vleugelpunt tot vleugelpunt (Afb. 5: de spanwijdte dus) gemiddeld 75 centimeter en van kruin tot staartpunt niet meer dan ongeveer 34 centimeter. Net als bij veel andere roofvogelsoorten is het vrouwtje net iets groter dan het mannetje (Afb. 6). Het mannetje heeft een lichtgrijze kop met een zwarte baardstreep, een lange, grijze staart met een zwarte, wit gezoomde eindband en een roestrode rug (Afb. 7).

5

6

8

Het wijfje heeft een bruine kop en dito staart, terwijl de bovenzijde zwart en bruin gestreept/gevlekt is (Afb. 8). Bij beiden is de borst lichtbruin met een verticaal strepenpatroon. De vleugels hebben donkerbruine slagpennen, maar enkel aan de bovenzijde. Door de lange, puntige vleugels en de rechte staart zijn ze bijzonder wendbaar (Afb. 9) en het stelt ze in staat hun snelheid zeer sterk op te voeren.

7

Wat eet hij

Het is een elegante vogel die we vaak zien “bidden”: met de kop in de wind, gespreide staart en een snelle, soms onderbroken vleugelslag staat hij vrijwel stil in de lucht, spiedend naar mogelijke prooien (Afb. 10). Ziet hij er geen, vliegt hij snel een stukje verder om vervolgens weer te gaan bidden. Heeft hij er een ontdekt, dan duikt hij als een pijlpunt naar beneden om hem te grijpen (Afb. 11). Niet altijd met succes, maar vaak wel. Met de speciale “valkentand” (Afb. 12: een verharding in de kromming van de bovensnavel) bijt hij zijn prooi dood. Dankzij zijn scherpe klauwen (Afb. 13) heeft de prooi geen schijn van kans om te ontkomen. Zijn belangrijkste prooien zijn muizen die tussen de 80 en 90% van zijn voedsel uitmaken, voornamelijk Veldmuizen maar ook wel Bosmuizen (Afb. 14) en Woelmuizen. Daarnaast staan ook wel kikkers, grote insecten en kleine vogels op zijn menu; het Torenvalkmannetje van “Beleef de Lente”-2014 kwam zelfs regelmatig met een Zandhagedis bij het nest aan!

9

11

12

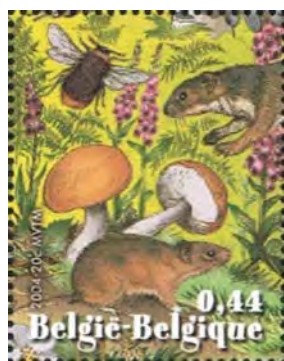

13

10

Waar kunnen we hem vinden

Ze komen in geheel Europa voor en in grote delen van Azië en Afrika (Afb. 15). In onze contreien is het met afstand de meest voorkomende valkensoort, die we in nagenoeg heel Nederland tegen kunnen komen. Dichte bossen zoals op de Veluwe worden gemeden evenals zeer open gebieden, maar door het plaatsen van nestkasten, waarop ik zo meteen nog terugkom, heeft hij zich toch in bijvoorbeeld Flevoland en het Lauwersmeer kunnen vestigen.

14

Wat doet hij om de soort in stand te houden

Vroeger broedden Torenvalken voornamelijk in verlaten nesten van Eksters en Zwarte kraaien, maar sinds er in ons land massaal nestkasten worden geplaatst, geven ze daaraan meestal de voorkeur. Je komt ze overal tegen: grote kasten op een hoge paal, aan één zijde halfopen; vooral bij fruittelers zijn ze zeer geliefd. In “Beleef de Lente” kunt u het model goed zien. Ze broeden ook wel in kerktorens of andere hoge gebouwen, waar soms zelfs meerdere nesten bij elkaar zitten als een losse kolonie.

Het legsel bestaat uit 4 tot 6 roodbruin gevlekte eieren (Afb. 16) die door het vrouwtje om de andere dag gewoon op de kale bodem worden gelegd; vaak al eind april maar meestal begin mei. Zoals we dat wel meer bij roofvogels en uilen zien, is de grootte van het legsel mede afhankelijk van het voedselaanbod.

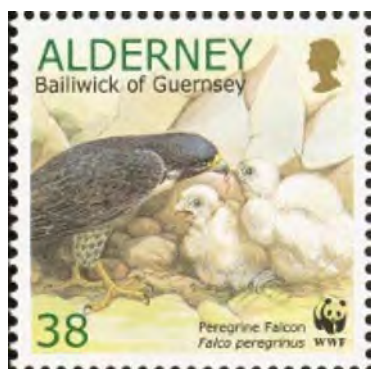
15

6

16

18

Voor de Torenvalk betekent dat meestal: hoe meer muizen, hoe meer eieren! Een legsel van 6 eieren weegt ongeveer 125 gram, dat is zowat de helft van het gewicht van het vrouwtje, een knappe prestatie! Na een broedtijd van ongeveer 4 weken komen de jongen uit, die nogal in grootte kunnen verschillen omdat het wijfje al begint te broeden zodra het derde of vierde ei is gelegd. De enige bijdrage die het mannetje hieraan levert is, dat hij zich gedurende de gehele broedtijd uitslooft om het vrouwtje van voedsel te voorzien. Vindt hij onvoldoende voedsel, dan stopt het vrouwtje met broeden, een soort geboorteregeling dus. De eerste paar weken worden de jongen, die er uitzien als donzige pluusbolletjes en al meteen de ogen open hebben, nog door het vrouwtje warm gehouden (Abb. 17: Seychellentorenvalk). Het mannetje brengt prooien naar het nest dat het vrouwtje in hapklare brokken verdeelt en aan de jongen voert (Afb. 18: Slechtvalk). Daarbij gaat ze heel eerlijk te werk, ieder jong komt aan de beurt. Na een week of twee, drie verandert dat: de muizen worden door beide ouders in hun geheel in het nest afgeleverd en daardoor maakt het grootste en snelste jong de meeste kans.

17

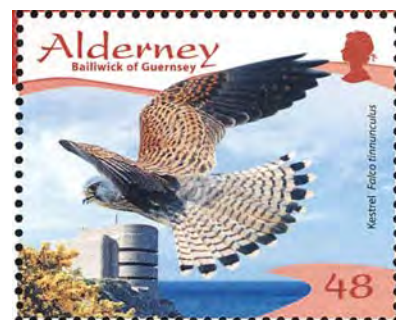
19

De kleinere en zwakkere jongen komen hierdoor minder aan de beurt en bij voedselschaarste kan dat tot de dood van één of meer van de jongen leiden. Na ongeveer 30 dagen verlaten ze het nest. Ze zien er dan nog allemaal eender uit (Afb. 19: Seychellentorenvalk) zo ongeveer als het vrouwtje. In de daarop volgende vier weken krijgen ze nog steeds voedsel aangereikt door hun ouders, waardoor er slechts één broedsel per jaar mogelijk is.

De helft van de jongen overleeft het eerste jaar niet, maar diegenen die het wél redden vestigen zich in een nieuw territorium en blijven daar in principe voor de rest van hun leven.

Hoe ziet zijn toekomst er uit

Het aantal Torenvalken gaat de laatste jaren steeds verder achteruit: sinds 1990 méér dan een halvering. Afhankelijk van de muizenstand, varieert het aantal broedparen tussen de 5000 en 7500 waarbij het grootste aantal wordt bereikt in veldmuizenpiekjaren (eens in de drie à vier jaar). De nog steeds verder gaande intensivering van de landbouw zorgt voor een structurele afname van de muizenstand, hetgeen voor de Torenvalk dus slecht uitpakt. Deze sierlijke vlieger (Afb. 20) staat inmiddels als 'kwetsbaar' op de rode lijst van bedreigde soorten en dat is toch wel bijzonder jammer.

20

© PETER VAN NIES

Papegaaien (*Psittaciformes*)

Het woord "papegaai" is afkomstig van het Spaanse woord *papagayo*, dat op zijn beurt waarschijnlijk afgeleid is van het Arabische *babagha* en het Perzische *babgha*. Het Arabische woord is vermoedelijk in West-Afrika ontstaan.

Het is niet voor iedereen eenvoudig om een vogelsoort juist te determineren. Maar bij papegaai-achtigen bestaat die moeilijkheid veel minder. Hun voornaamste kenmerk: alle hebben een kromme snavel (1).

Daarentegen bestaat de onjuiste veronderstelling dat alle papegaaien felgekleurd (2) zijn en in tropische oerwouden leven. Wel treffen we de grootste (3) en bontste aan in tropische gebieden van Zuid-Amerika, Nieuw-Guinea en Noord-Australië. Men vermoedt dat Australië de bakermat van de papegaaien is. Sommige soorten leven boven de boomgrens en kennen in hun vaderland sneeuw en vorst. Dat niet alle papagaaien bont gekleurd zijn bewijzen de vele soorten met hun groene schutskleur en zelf zwart gekleurde soorten. Europa is het enige werelddeel waarin papegaaien niet inheems zijn. Dat dit niet altijd zo geweest is, bewijzen vondsten uit het Oligoceen (40-25 miljoen jaar geleden) uit Frankrijk. Dat waren vormen die waarschijnlijk verwant waren aan de Afrikaanse Grijze Roodstaartpapegaai (7).

(1) *Ara chloropterus*

(2) *Probosciger aterrimus*

(3) *Anodorhynchus hyacinthinus*

(4) *Cacatua galerita*

(5) *Charmosyna stellae*

(6) *Amazona amazonica*

(7) *Psittacus erithacus*

Papegaaien variëren in grootte van Spechtpapegaaitje van 10 cm tot de Hyacinthara van 100 cm. De vierde teen (buitenste) en de eerste teen wijzen naar achteren en staan tegenover de tweede en derde teen. Ze vormen een grijptang die dient om te klimmen en om voorwerpen (4) vast te houden. Het loopbeen is kort. De bovensnavel is door een speciaal gewricht naar boven beweegbaar. De ondersnavel is glijdend beweegbaar, van belang bij het pellen en stukbijten van zaden en vruchten. De onderzijde van de bovensnavel heeft harde dwarsranden (vijkerven) om de rand van de ondersnavel te wetten en om zaden en vruchten beter te kunnen vasthouden en te kunnen knagen. De tong is dik, gespieerd, met veel tast- en smaakpapillen. Bij de lori's (5), die aangepast zijn voor het bezoeken van bloemen voor honing en stuifmeel, is de tong als een penseel gerafeld.

Bijna alle soorten gebruiken de snavel als een derde voet bij het klimmen. De snavelwortel en neusgaten zijn omgeven door een brede washuid. In tegenstelling tot andere vogels hebben de meeste papegaaien geen vetproducerende stuitklier waarmee ze hun verenkleed in conditie kunnen houden. In plaats daarvan gebruiken Zuid-Amerikaanse papegaaien(6) en de kaketoos hun donsveren, die afbrokkelen tot een poeder. Afrikaanse soorten zoals de Grijs Roodstaart (7) hebben wel een stuitklier. De stof die door deze klier geproduceerd wordt verspreiden zij over hun verenkleed. Hierdoor is hun snavel voorzien van een grijs laagje.

De geslachten zijn vaak niet duidelijk te onderscheiden, hoewel dit bij verschillende soorten wel het geval is. Papegaaien zijn monogaam. Op enkele uitzonderingen na zijn het holenbroeders waarvan de vrouwtjes witte eieren leggen. De jongen worden uit de krop gevoerd meestal door beide ouders, meestal twee broedsels per jaar. Na de broedtijd sluiten sommige soorten zich aaneen tot grote zwermen.

De papegaaiachtigen zijn een orde van vogels die vier families telt met 395 soorten en ongeveer 816 ondersoorten. De vier families zijn:

1. Kaketoos (*Cacatuidae*);
2. Papegaaien van de Oude Wereld (*Psittaculidae*) uit Afrika, Azië, Australazië en Polynesië (hier toe behoren o.a. de Lori's, Australische parkieten en Vasapapegaaien van Madagascar);
3. Papegaaien van Afrika en de Nieuwe Wereld (*Psittacidae*), voornamelijk uit Zuid Amerika, waaronder de Ara's en twee geslachten uit Afrika;
4. Nieuw-Zeelandse papegaaien (*Strigopidae*) - ze behoren samen met de Kaketoos niet tot de "echte" papegaaien.

Kaketoos hebben vele kenmerken gemeen met andere papegaaien, waaronder de gebogen snavel en de poten met twee tenen voorwaarts en twee tenen achterwaarts. De soorten verschillen echter op een aantal anatomische punten van elkaar. Zo hebben kaketoos een vaak spectaculaire kuif die opgezet kan worden en hebben ze niet de speciale veertextuur die veel papegaaien hun regenboogkleurige kleuren geeft. Kaketoos (8) zijn gemiddeld groter dan andere papegaaiensoorten.

Papegaaien eten een gevarieerd dieet. Zaden en vruchten zijn belangrijk, maar ook nectar, stuifmeel en ongewervelde dieren worden gegeten. Een klein aantal soorten voedt zich bovendien met aas of jaagt zelf. Van de Kea is bijvoorbeeld bekend dat hij jonge stormvogels kan doden (9) en schapen aanvalt. De zeer kleine Spechtpapegaaien zijn ook een uitzondering en kunnen zich met Korstmossen voeden. Om het gif in sommige vruchten te neutraliseren eten sommige papegaaiensoorten klei. Daartoe bezoeken ze groepsgewijs vaste plaatsen. Het is onmogelijk het dieet van papegaaien in de natuur voor huiskamervogels exact na te bootsen.

(8) *Eolophus roseicapillus*

(9) *Nestor meridionalis*

(10) *Ara tricolor*

Uiteraard is het belangrijk dat vruchten en groenten waar mogelijk vers gegeven worden. Ook de palmnoot is een heel belangrijke noot in de voeding van bijvoorbeeld Ara's, Grijze Roodstaart, Palmkaketoe en diverse andere papegaaiensoorten. Van de Grijze Roodstaart is bekend dat zijn natuurlijke dieet voor 80 procent uit de palmnoot bestaat. Ook deze palmnoot is tegenwoordig bij gespecialiseerde dierenwinkels te koop.

De vogels zijn beroemd om het nadoen van menselijke geluiden. Wilde papegaaien doen dit overigens niet, ook al leven ze in de buurt van menselijke nederzettingen.

Veel papegaaiensoorten zijn uitgestorven (10) of worden bedreigd door door de mens veroorzaakte veranderingen in het landschap, maar ook door rechtstreekse vervolging en het vangen van de vogels. De mens heeft het landschap omgevormd en Europese roofdieren ingevoerd. Dit geldt vooral voor Australië en Nieuw-Zeeland. De Uilpapegaai of Kakapo (11) van Nieuw-Zeeland kan b.v. vrijwel niet vliegen en is daardoor erg kwetsbaar voor ingevoerde roofdieren.

Al duizenden jaren houden de mensen zich met papegaaien bezig. Papegaaien behoren tot de oudste huisgenoten. Onesikritos, een stuurman op de vloot van Alexander de Grote, bracht de eerste levende papegaaiachtigen naar Europa. Het waren Halsbandparkieten (12).

Twee eeuwen voor onze jaartelling werden er in het oude Rome papegaaien gehouden. Plinius de Oudere schreef over spraakvermogen van de papegaaien en gaf adviezen om ze aan het praten te krijgen.

De kruistochten en de opbloeiende handel (13) in de Middeleeuwen veroorzaakten een belangrijke invoer van papegaaien. Frederik II van Hohenstaufen, een Duitse keizer, bezat een witte kaketoe, die hij van de sultan van Babylon had gekregen. In deze tijd waren het natuurlijk nog geen Amerikaanse en Australische soorten. Toen de eerste ontdekkingsreizigers Amerika bereikten, troffen ze in vele Indianendorpen tamme papegaaien aan (14). Naast vele andere zaken werden deze vogels ook naar Europa overgebracht.

Helaas zijn papegaaien nog steeds geliefde kamervogels. Men hecht behalve aan de bonte kleuren ook belang aan het goed kunnen praten. Het komt helaas nog veel voor en is dan niets anders dan onbedoelde dierenkwellerij. Alle papegaaien zijn van nature min of meer sociale dieren. Papegaaien moeten daarom in principe paarsgewijze gehouden worden. Slechts weinig soorten zijn geschikt voor het houden in een normale stadswoning gezien het niet onaanzienlijk lawaai dat vooral Zuid Amerikaanse papegaaien kunnen maken. Amazonepapegaaien en Grijze Roodstaartpapegaaien (15) moet men niet houden in kleine papegaaienkooien of op een beugel. Ze raken volledig afgestompt en gebruiken na een poosje hun vleugels niet meer.

Nog maar ruim tweehonderd jaar geleden kwamen de eerste Grasparkieten in Europa aan. In 1850 werden de eerste Grasparkieten in de dierentuin van Antwerpen gekweekt. Ook andere Europese landen voerden grote aantallen Grasparkieten in. Overal werden deze vogels gekweekt - in Duitsland in 1855 voor de eerste maal door gravin von Schwerin die een paartje uit Engeland had gekregen. Nu is het een van de meest gehouden kooivogels. De wilde Grasparkieten (16) zijn geelgroen van kleur. Thans worden er miljoenen gekweekt in verschillende kleuren (17).

(11) *Strigops habroptilus*

(12) *Psittacula krameri*

(13) *Agapornis fischeri*

(14) *Ara macao*

Als er sprake is van papegaaiesoorten die in de laatste tijd zijn uitgeroeid, stelt men telkens de Carolinaparkiet (18) als voorbeeld. Hun vlees was eetbaar en de veren konden gebruikt worden als versiering op hoeden. Dat vormde voldoende redenen om ze in grote aantallen te schieten. In 1880 constateerde men een duidelijke teruggang in de aantallen. Maar dit was blijkbaar geen reden om de jacht op de parkiet te staken. Reddingspogingen begonnen te laat. In september 1914 stierf in de dierentuin van Cincinnati de laatste Carolinaparkiet. Maar men vergeet dat er een groot aantal eilandsoorten in historische tijden van de aardbodem zijn verdwenen door de jacht, vangst voor handelsdoeleinden en vernietiging van hun biotoop.

(16-17) *Melopsittacus undulatus*

(15) *Psittacus erithacus*

Amazona leucocephala

Amazona ventralis

(18) *Conuropsis carolinensis*

Amazona imperialis

HANS VAN DER SANDEN

ULULARIA

Alweer een nieuwe Otus?

Wie ooit op Cyprus is geweest en daar een Dwergooruil heeft gezien of gehoord, die kan sinds enkele jaren een nieuwe soort aan zijn soortenlijst toevoegen: de **Cyprusdwergooruil** (*Otus cyprius*) - een endemische soort voor het eiland Cyprus. Vroeger werd deze uil nog als ondersoort van de Dwergooruil beschouwd (en volgens sommigen is dat nog altijd zo), maar in de nieuwste literatuur wordt deze als een nieuwe soort beschreven. Op die manier komen er natuurlijk altijd maar uilensoorten bij...

Een belangrijk onderscheidend kenmerk tussen de Cyprusdwergooruil en de andere ondersoorten van de dwergooruil zijn de vocalisaties. Terwijl het territoriale gezang van de dwerguil wordt uitgedrukt als een eentonig, monosyllabisch gefluit, geven de Cypriotische dwerguilen een dubbele fluittoon. In het verleden werd aangenomen dat dit duetten zijn tussen broedparen, maar meer recente studies hebben geconcludeerd dat dit dubbele gefluit uitsluitend door het mannetje wordt uitgevoerd.

<https://de.wikipedia.org/wiki/Zypern-Zwergohreule>

Gelijktijdig verscheen nog een tweede uilensoort in deze reeks: de **Kerkuil** of de ondersoort *Otus alba erlangeri*, ook wel eens Arabische kerkuil genoemd. Hij heeft als verspreidingsgebied de eilanden Kreta, Cyprus, het zuiden van Iran, het noordoosten van Egypte en het zuiden van het Arabische schiereiland)). Deze uil staat ook afgebeeld op de eerstedagstempel en de FDC.

De Kerkuil is de meest verspreide uil in de wereld en komt bijna overal voor. Hij telt dan ook meer dan 30 ondersoorten, waarvan er al heel wat op postzegel kunnen getoond worden (ook al zijn de verschillen op zicht niet altijd zo duidelijk en zelfs minimaal te noemen).

ORNIVARIA

En nog een nieuwe Otus?

Op 24 januari 2022 gaf de Japanse post een veleetje uit met niet minder dan 10 verschillende vogels uit, gebaseerd op prenten van Mikakuju uit een vogelboek van Takizawa Bakin, ook bekend als Kyokutei Bakin (1767-1848). Deze Japanse auteur uit een familie van samoerai schreef gemiddeld een 10-tal boeken per jaar. Hij werkte o.a. ook samen met de Japanse prentkunstenaar Katsushika Hokusai (wereldberoemd door "De grote golf bij Kanagawa", zijn bekendste werk).

Dit zou de eerste keer zijn dat de Japanse Dwergooruil (Otus semitorques) op een postzegel staat afgebeeld, dus alweer een nieuwe soort voor degenen die alle verschillende soorten op een postzegel willen hebben. Deze soort komt niet alleen voor in Japan, maar zijn verspreiding en leefgebied strekt zich ook uit over China, Korea, Ussuriland en de Riukiu-eilanden. De Japanse Dwergooruil leeft in bossen en boomrijke tuinen, vaak in de buurt van dorpen of buitenwijken, tot 900 meter boven zeeniveau.

Alle afgebeelde soorten, van boven naar onder, van links naar rechts: Blauw-witte vliegenvanger (*Cyanoptila cyanomelana*), Rosse IJsvogel (*Halcyon coromanda*) en IJsvogel (*Alcedo atthis*), Rijstvogel (*Padda oryzivora*) - ook afgebeeld op stempel, Grote Bonte Specht (*Dendrocopos major*), Groene Pauw (*Pavo muticus*); Japanse Dwergooruil (*Otus semitorques*), Kleine Geelkuifkaketoer (*Cacatua sulphurea*), Huishoen (*Gallus gallus domesticus*), Oostelijke Goudlijster (*Zoothera dauma*) en Mandarijneend (*Aix galericulata*).

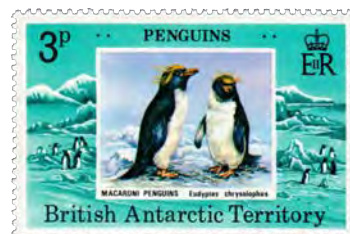

KOBRA

Lezingen online

Corona heeft voor heel wat veranderingen gezorgd - ook in de filatelie. Terwijl er vroeger veel meer bijeenkomsten waren met lezingen ging dit de afgelopen jaren vooral online door. Dat is niet altijd zo nadelig, want op die manier kon je ook lezingen over jouw geliefde onderwerpen meevolgen aan de andere kant van de wereld. Zo zaten we vorige jaar nog met enkel leden van de Belgische PAGO te kijken naar een Amerikaanse lezing over Pauwen: "The Bird that Cries Help!" (nog altijd te bekijken op de website van de ATA: <https://americantopical.org/WarmUpToTopicals>).

Op zaterdag 24 september eerstkomend (4 pm Eastern of om 22 uur bij ons) volgt er alweer een lezing over vogels: "The Black and White of Penguins on Postage Stamps" (Vince Chermishnuk). Als u deze lezing rechtstreeks wil volgen en vragen stellen, dan kan u zich ook nu registreren via de website van de ATA (gratis). En wie weet zitten er dan ook dan weer enkele andere leden van de PAGO online mee te volgen: <https://americantopical.org/event-4919817>

Nieuwe Britse stempels

In het vorige nummer kon u al meer lezen over de reeks "migratory birds" van Royal Mail (UK) van begin april 2022. Ondertussen zijn ook de verschillende speciale afstempelingen bekend gemaakt - niet minder dan 6 voor een reeks van 10 postzegels. Deze laatste werden ontworpen door de ler Killian Mullarney (die ook voor een prachtige lopende serie van vogels zorgde voor de Ierse post en bij vogelaars vooral bekend voor de tekeningen die hij maakte voor de veldgids "Vogels van Europa" van Lars Svensson, ook uitgegeven door de ANWB).

Schatten op zolder

Wat heeft een mens niet allemaal verzameld in zijn leven... Als je op pensioen gaat, dan heb je eindelijk wat tijd om dat allemaal eens rustig te bekijken. Dat begint dan met de vele tientallen jaargangen tijdschriften, zowel van vogels als van filatelie. In een van deze tijdschriften kwam ik deze nog tegen en die wil ik jullie zeker niet onthouden. Voor deze ene keer dat er geen artikel VAN Tom Looij in de cb staat (maar wel binnenkort weer een zeer interessant artikel in het Nederlandse tijdschrift Filatelie, maar daarover ga ik nog niets verklappen), brengen we dan eens een artikel OVER Tom, ook al dateert het ondertussen uit de vorige eeuw. Ik las toen in het Nederlandse tijdschrift "Vogels" dat ze op zoek waren naar verzamelaars van "vogels" in een of andere vorm die een interessant verhaal te vertellen hadden. Ik was toen te laat om mijzelf aan te bieden met mijn "uilen", want Tom was mij voor als filatelist. Ze zochten nog alleen verzamelaars van bierkaartjes, wijnetiketten, beeldjes, enz. Tom maakte toen zelfs reclame voor ORNIFILA 99 of de Belgen met onze tentoonstelling hier in Wetteren waar heel wat van onze Nederlandse vrienden aanwezig waren.

En nu mogen wij ook een beetje reclame maken voor Tom. Op POSTEX 2022 in Barneveld (28 en 29 oktober 2022) neemt Tom deel met zijn eenkaderverzameling over de Haagse Vogelbescherming die oorspronkelijk in Mondorf zou meedoen en die op het laatste Jahrestreffen is besproken. Daarin zitten de opmerkingen die Agnes had verzameld al in verwerkt. Het was wel een heel gepruts om die 15 bladen in een Hollandse kader (98 x 98cm) te krijgen! Wellicht zijn er een paar PAGO-leden die de tentoonstelling willen bezoeken. Tom doet op POSTEX ook mee met zijn 2-kader verzameling over het Milieu die in 6 afleveringen in THEMA is verschenen of verschijnt (nog één aflevering te gaan).

Tom Loorij houdt van postzegels én vogels

DE ULTIEME POSTZEGEL VERTELT EEN VOGELVERHAAL

Vogels vormen een geliefd onderwerp voor postzegels. Liefst exotische vogels: kleurrijk en attractief van vorm. Postzegelverzamelaar en vogelliefhebber Tom Loorij ziet liever 'verhalen' op postzegels. Verhalen over bedreiging en bescherming. De nieuwste Nederlandse zegel, ter ere van het 100-jarig bestaan van Vogelbescherming Nederland, past in Loorij's straatje. De lepelaar is zo'n verhaal.

Kortgeleden werd Tom Loorij uit Voorburg vijftig jaar. Van zijn familie kreeg hij een lang weekend Parijs

aangeboden. Zijn vrouw, ook net vijftig, ging natuurlijk mee. Een belofte had Tom aan zijn vrouw moeten doen. Ze zouden niet het hele weekend naar postzegels gaan zoeken. "Maar," zegt Tom "ik wist dat er op zaterdag een postzegelmarkt is op de Champs Elysées. Ik mocht er van mijn vrouw één kwartiertje rondstruinen." Daarmee werd die zaterdag Toms geluksdag. In het album van een Franse postzegelhandelaar ontdekte hij de serie *Abbott's gent* van Christmas Island uit 1990. Tom: "Deze serie van zeven zegels stond hoog op mijn mancolijst. En daar waren ze dan ineens. Ik kreeg er tranen van in mijn ogen. Echt waar. Het was nog een koopje ook. Omgerekend vijftien gulden."

Vliegende kraai van 12 1/2 cent

Hij doet het al meer dan 25 jaar: postzegels met vogelafbeeldingen verzamelen. Aanvankelijk moest hij alle zegels hebben waar een vogel op staat, maar sinds de jaren tachtig concentreert hij zich vooral op postzegels met afbeeldingen van *bedreigde* vogels. Geen toevallige keus, want Toms liefde voor vogelpostzegels komt voort uit zijn interesse in levende exemplaren. "Op mijn vierde zat ik al met mijn vader in een schuiltentje. Ik ben altijd een enthousiast vogelaar gebleven."

Vogels krijgen al anderhalve eeuw lang met regelmaat een

plaatsje op postzegels. In 1857 verscheen het eerste vogelplaatje op een postzegel: een vredesduif uit de stad Basel. Ook in Australië waren vogelafbeeldingen vrij populair. Tom: "Australië bestond de vorige eeuw nog uit vele autonome staten. Ze brachten allemaal hun eigen postzegels uit. Het nationale symbool voor West-Australië, de zwarte zwaan, verscheen in alle mogelijke variaties.

Toch kwam de echte vogeldoorbraak pas na de Tweede Wereldoorlog. Landen uit het voormalige Oostblok begonnen ermee en in de jaren zestig werd het ook in West-Europa gewoon. In Nederland kwam de eerste serie uit in 1961.

Tom pakt de postzegels er even bij: "Zilvermeeuw 4 cent + 4, Scholekster 6 cent + 4, Wulp 8 cent + 4, Kluut 12 cent + 8 en Kievit 30 cent + 10. Dit zijn Zomerpostzegels. De opslag ging natuurlijk naar een goed doel. En kijk eens even hier: de oudste Nederlandse postzegel met een vogel erop. Het is een vliegende kraai uit 1938. Je had ze in 12 1/2 en 25 cent."

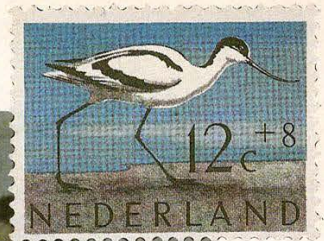
Het verzamelen van postzegels met

Rechts: Zwarte zwaan van West-Australië uit 1885; kluut, Nederlandse zomerzegel uit 1961, kraai op de eerste Nederlandse luchtpostzegel waarop duidelijk een vogel staat afgebeeld; de kagoe is het symbool van Nieuw Caledonië (1966); de Jerdons's renvogel (India 1988) uitgestorven gewaand en herontdekt in 1985; twee 'ongewenste' uitgaven van Umm Al Qiwain uit 1972 met pinguïns.

Links: Serie Christmas Island uit 1990 met de Abbott's gent en een serie Nederlandse zegels uit 1994 met brandgans, blauwborst en zomertaling.

Uniek zijn de zegels met uitgestorven vogels die later toch weer ontdekt werden

vogelafbeeldingen is één van de populairste vormen van postzegels verzamelen. Er is zelfs een speciale internationale club voor ornithologische filatelisten. In Nederland zijn ongeveer vijftig mensen lid van deze in Duitsland gevestigde vereniging. Tom Loorij is binnen deze vereniging geen onbekende. Wereldwijd zijn er ongeveer 12.000 postzegels met vogels uitgegeven. Tom heeft er meer dan 8.000 van. Dan ben je iemand die echt meetelt.

Vereeuwigd en vervolgens bedreigd

Hij wil niet opscheppen, maar die 8.000 hadden er gemakkelijk heel wat meer kunnen zijn. "De laatste vijftien jaar heb ik me gespecialiseerd in het verzamelen van bedreigde vogels. Dat beperkt je koopgedrag. Het is overigens wel wrang om te zien hoe bedreigde vogelsoorten op postzegels terecht zijn gekomen. Vaak waren ze namelijk nog helemaal niet bedreigd toen de postzegels gedrukt werden. Veel landen gaven zegels met endemische vogelsoorten uit. In de jaren vijftig en zestig waren veel van die soorten in eigen land nog vrij algemeen. Maar nu, zo'n dertig, veertig jaar later, worden veel endemische soorten met uitsterven bedreigd en zijn ze voor mijn verzameling interessant."

Ook vogels als nationaal symbool van

Een lepelaar siert de zegel die KPN in februari heeft uitgegeven ter gelegenheid van het honderd-jarig bestaan van Vogelbescherming Nederland. Er worden er acht miljoen van gedrukt.

een land zijn populair op zegels. Tom geeft het voorbeeld van de kagoe uit Nieuw Caledonië. Deze vreemdsoortige mengeling tussen ral en hoen wordt bedreigd door ontbossing en is daarom voor Tom het verzamelen waard. Net als de quetzal, het nationale symbool van Guatemala. In het wild gaat het de soort een stuk minder goed af dan op de zegels.

Nóg spannender zijn de als uitgestorven beschouwde vogels die worden herontdekt. Tom: "Zulke zegels móet ik natuurlijk hebben, dat begrijp je. Gelukkig heb ik een paar prachtige voorbeelden. Kijk hier: de Algerijnse boomklever. Herontdekt in 1974 en meteen op zegel vereeuwigd. En neem deze: een afbeelding van de Jerdon's renvogel uit India. In 1986 in een woestijngebied herontdekt en prompt op zegel gezet."

Of het afdrucken van een bedreigde vogel op een postzegel ook nog bijdraagt aan de bescherming van de soort is voor Tom zeer de vraag. "Het grote nadeel is dat veel vogelpostzegels nooit in omloop komen. Vrijwel alle series worden direct door filatelisten opgekocht en in een album gestopt. Geen kip die ze ziet, geen haan die ernaar kraait. Buiten het circuit van verzamelaars, wel te verstaan." Daar komt nog bij dat de reden waarom de soort bedreigd is, vrijwel nooit op de postzegel te zien of te lezen is.

Tom: "De zegels waar zowel de soort als de bedreiging op staat vind ik het mooist. Ik heb er maar een paar. Zo is er een zegel uit Monaco. Er staat een met olie besmeurde alk op. Maar daar houdt het wel zo'n beetje mee op. Geen postzegels van broedende vogels in een boom die wordt omgezaagd, geen zangvogelnesten die worden overreden door een tractor, geen zangvogeltjes die uit de lucht worden geschoten, het is het één of het an-

der. Er zijn wel iets meer postzegels waar beschermende maatregelen op staan. Zo zijn er zegels over fokprogramma's voor bedreigde diersoorten en afbeeldingen van kunstnesten voor kroeskoppelikanen. Het is natuurlijk wel logisch. Een land loopt liever te koop met beschermingsmaatregelen dan met bedreigingen."

Woestijnstaatje drukt pinguïnzegels

Tom stelt zijn postzegels met bedreigde vogelsoorten regelmatig ten toon. Tijdens de tentoonstellingen legt hij de relatie tussen soort en bedreiging door de postzegels naast elkaar te laten zien. "Daarom wilde ik ook zo graag van die serie uit Christmas Island hebben," zegt Tom. "Ik had namelijk al prachtige postzegels over fosfaatwinning op dat eiland in de Indische Oceaan. Het hele eiland wordt ontbost om de fosfaatrijke grond af te kunnen graven. Eënderde deel van het eiland is inmiddels al gedegradeerd tot semi-woestijn. De hoog in de bomen broedende, endemische Abbott's genten gaan hieraan ten onder. Door de postzegels van de broedende vogels naast de graafmachines te zetten, kun je een verband leggen."

Er zijn ook vogelpostzegels waar Tom niet zo happig op is. Dat zijn de zegels uit woestijnstaatjes als Ajman of Umm-al-Qi-

wain. Om de staatskas te spekken drukken zij postzegels met de mooiste afbeeldingen. Maar er zit geen enkel verhaal aan vast. Sommige eilandjes in de Grote Oceaan kunnen er ook wat van. Jaarlijks worden er uit deze 'postzegelstaatjes' honderdduizenden zegels geëxporteerd. Pure commercie is het. Bij echte verzamelaars zijn deze massazegels niet zo in trek. Grappig zijn ze soms wel. Tom pakt er nog maar eens een album bij. "Kijk, hier een serie pinguïns uit Umm-al-Qi-wain. Dan moet ik toch wel even lachen. Gelukkig geven de meeste landen postzegels met inheemse soorten erop uit."

Modern, maar natuurgetrouw

En zo is het dus ook met de zegel die KPN in februari lanceerde ter ere van het 100-jarig bestaan van Vogelbescherming Nederland. Tom: "De frankeerwaarde en de afbeeldingen worden altijd pas zes weken vóór de lancering bekend gemaakt. Ik was uitgenodigd voor de officiële presentatie, eind januari. Dus ik heb de zegel goed kunnen bekijken. Ik vind hem geslaagd. Een moderne vormgeving, maar de lepelaar ziet er natuurgetrouw uit. Het is me alleen een raadsel waarom de staart er niet op mocht. Die gele balk met '100 jaar vogelbescherming' vind ik niet storend. Hij valt echt op en het is goede reclame voor Vogelbescherming Nederland."

Wat me ook bevalt is dat hij van dezelfde opmaak is als de zegel voor het internationale verdrag over migrerende watervogels. Beide zegels zijn tegelijk uitgebracht. Als ik het goed zie, staan op die laatste een gestileerde globe en de noordse stern: een globetrotter. Goed gekozen."

Een echte voorkeur voor een vogelsoort heeft Loorij niet. Het liefst zou hij alle Rode-Lijst-soorten een keer op een postzegel zien verschijnen. "Maar goed, dat zijn er in Nederland 57. Dat zal dus wel nooit gebeuren. Waar ik blij om ben, is dat de afbeeldingen dit keer natuurgetrouw zijn. In 1994 heeft de PTT ook drie postzegels met vogelafbeeldingen uitgegeven. Bij de brandgans was de nek te lang, de blauwborst had te lange poten en de zomertaling was veel te flets."

Vogelzegels ten toon

Op 20 en 21 februari is de serie 'Bedreigde vogels op postzegels' van Tom Loorij te zien tijdens de internationale postzegeltentoonstelling 'Ornifila'.

Het adres is: Scheppersinstituut, Cooppallaan 129, 9230 Wetteren (België).

Fotoverslag bestuurlijke contactdag in Strijbeek (Strijbeekse Heide)

Geen spek voor mijnen bek

In de Amerikaanse veiling van Harmers (New York) zijn een aantal topstukken van fancy cancels verkocht. En daar waren ook vogels bij, maar die zullen wel niet in een thematische verzameling terechtkomen, maar eerder bij een gespecialiseerde Amerikaanse verzameling.

Van de fancy cancel "Chittenden Eagle" zijn er verschillende bekend, ook op brief. Na grondige studie van al die stempels zal er binnenkort een studie gepubliceerd worden - degene die hier nu aangeboden werd zou de enige echte stempel zijn die bekend is... Hte postkantoor heeft meerdere fancy cancels gebruikt, ook voor binnenlandse post. Voor ons vogelverzamelaars is daar ook nog de "Peace dove" (= vredesduif), vroeger beschreven als "Bird on nest" (= vogel op nest). Esthetisch gezien is de "adelaar" de mooiste van allemaal

Topstuk van de veiling was echter een brief met niet minder dan 3 stempels van de "Running Chicken" (of de rennende kip), die wellicht eerder een kalkoen zou moeten voorstellen als je rekening houdt met de datum (eind november) waarop deze gebruikt werd. Dit stuk werd geveild voor een recordprijs van \$310.000 (en daar moet he dan nog alle veilingkosten bijrekenen die kunnen oplopen tot een vierde of een derde van de behaalde prijs). Benieuwd of we dit topstuk ooit ergens in een verzameling te zien gaan krijgen. Of zou het hier om een investeerder gaan die het weer voor een tijdje ergens in een brandkast gaat opbergen?

Fancy Cancel "Chittenden Eagle"
(genoemd naar zijn ontdekker Dr. J.
Brace Chittenden)
(New York, 1 Mei 1861)
Instelprijs \$5000, verkocht voor
\$27.500 (exclusief kosten)

Fancy cancel "Running Chicken" (Waterbury, 29 november 1869)
Instelprijs \$250.000, verkocht voor \$310.000 (exclusief kosten)

Korte berichten

PAGO-leden gaan internationaal

Voor het eerst in de geschiedenis van de georganiseerde filatelie heeft een thematische verzameling de grote prijs van de tentoonstelling gewonnen. **Damian Läge** werd *World Stamp Champion* of Wereldpostzegelkampioen met zijn verzameling *Australasian Birdlife* op de internationale FIP-tentoonstelling HUNFILEX 2022 in Boedapest (31 maart tot 3 april 2022). Daar heeft hij dus meer dan 20 jaar op moeten wachten, want op BELGICA 2001 was hij met deze verzameling al voor de eerste keer genomineerd voor de Grand Prix (zie afbeelding rechts - een blad uit een oudere versie van zijn verzameling).

Een maand later vond er alweer een internationale FIP-tentoonstelling plaats: HELVETIA 2022 in Lugano van 18 tot 22 mei. Daar verdedigden onze leden **Peter van Nies** en **Roger Van Laere** de kleuren voor Nederland en België, welsiwaar niet met een vogelverzameling. Peter toonde er zijn thematische verzameling over "karnaval" en Roger was er aanwezig met een verzameling postgeschiedenis over de grensconflicten tussen Bolivia en Peru.

Peter van Nies en **Roger Van Laere** namen ook deel aan de allereerste internationale eenkadertentoonstelling CAPEX 2022 in Toronto (Canada). Peter behaalde met zijn "Eksters" 91% of een tweede plaats in de thematische filatelie na de "Maori Pigeon" van **Damian Läge** (95%). Roger nam zelfs met twee verzamelingen deel (Macchu Picchu thematisch en nog in de postgeschiedenis).

Tegelijkertijd vond in Antwerpen (Antwerp Expo) van 10 tot en met 12 juni de nationale tentoonstelling ANTVERPIA 2022 plaats. Daar waren ook een aantal vogelverzamelingen van onze leden te zien. In de thematische klasse toonde **Noël Pattyn** zijn verzameling over "Roofvogels" (95%) en **Bernadette Mestiaen** haar verzameling over "Schoenen" (90%). **Jasmine Van Regenmortel** vinden we met 3 verzamelingen terug in de klasse thematische filatelie, waarvan 2 over vogels: "Cladogram van de zeearend" (75%) en "De zeearend - meer dan een adelaar" (75%). In de klasse maximafilie toonde **Koenraad Bracke** zijn verzameling "Uilen" (91%) en in de klasse open filatelie één kader de "Sneeuwuil" (90%).

De PAGO heeft bij de laatste clubtentoonstelling in Mondorf (Luxemburg) de beker gewonnen, maar ze verdedigen bij de huidige editie hun beker niet. Toch zullen in het komende pinksterweekend (van 4 tot en met 6 juni) enkele leden van de PAGO (vooral uit België onder de vlag van Themafila-Wetteren) een aantal leden met hun verzameling aanwezig zijn: **Danny De Smedt** en **Niko Van Wassenhove** (elk 2 vogelverzamelingen) en **Kristien Baert** ("Pauwer").

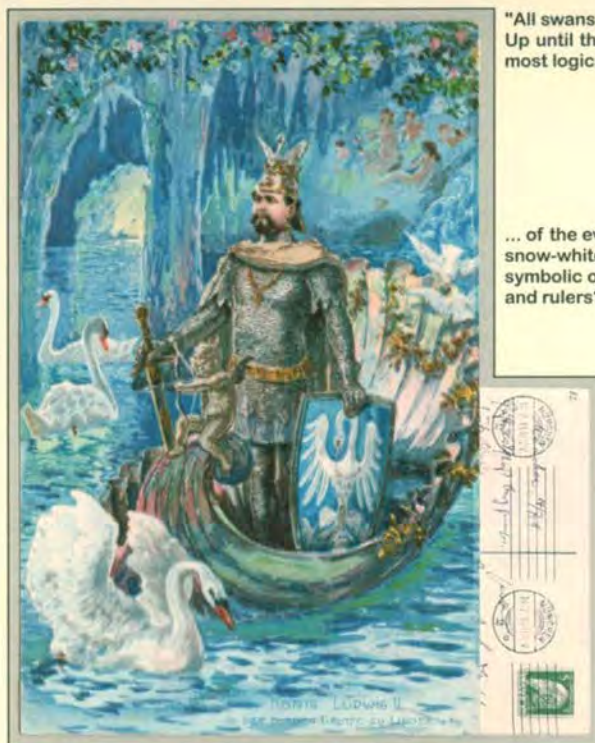
BIRDPEX 9 in Gmunden (Oostenrijk)

Ondertussen hebben heel wat Belgische leden van de PAGO zich aangemeld om deel te nemen aan de gespecialiseerde tentoonstelling "vogels" of de BIRDPEX in Gmunden (Oostenrijk) - van 26 tot 28 augustus 2022. Van de 26 deelnemende verzamelingen komen er 12 of precies de helft uit België! Er zijn ook inschrijvingen uit Australië, Duitsland, India, Oostenrijk, Portugal en Zwitserland, maar slechts eentje uit Nederland. Meer inlichtingen bij Koenraad Bracke (kobra22@telenet.be) of op www.birdpex.com. Daar vind je ook de vele postzegeluitgiften die ter gelegenheid van BIRDPEX 2019 worden uitgegeven (zie ook verder in dit nummer).

1. Australasia - a definition from the zoogeographical point of view

1.1 Australasia has its own unique ornithological character

Bavarian stationery, stamp imprint on private order
ONLY FOUR COPIES RECORDED

variety:
greenish cyan-blue colour missing
Three sheets escaped the control routines at the printers creating the most remarkable variety of Norwegian stamps post WW II. Two of this sheets, numbered 20463 and 20464, showed this variety on all 100 stamps, the third just over the upper six rows. The marginal block of 20 shown here comes from the latter sheet and is today with 12 colour varieties the LARGEST REMAINING UNIT after the three sheets have been split.

"All swans are white".
Up until the 18th century, this sentence could be found in most logics manuals as an example for an irrefutable truth.

How must the early Australian settlers have felt when they suddenly encountered dark, almost black variants ...

... of the ever snow-white creature symbolic of kings and rulers?

1860 Perkins & Bacon die proof for the first stamp printed locally in Western Australia

THREE EXAMPLES OF THIS IMPORTANT PROOF ARE KNOWN IN PRIVATE HANDS.

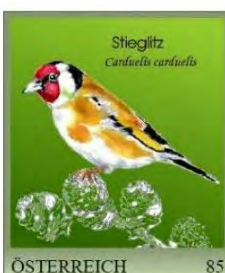
The settlers were at least so impressed that they chose to have the first stamps issued for their colony of Western Australia depicting Black Swans instead of the usual portraits of the sovereign or symbols of sovereignty.

The ship letter sent back home to England depicts these remarkable unusual bird.

For long time, this 6d stamp in golden bronze colour was famous for being the rarest regular stamp of Western Australia. But now it is considered to be a colour variant of the 1857 black bronze stamp and not a different issue: The bronze ink had possibly not been distributed equally over the printing plate so that different shades from black bronze to golden bronze came into existence.

DIE „Birdpex9“ ZU GAST IN GMUNDEN

„phila-Toscana 22

BIRDPEX 9 in Gmunden am Traunsee

Begonnen in Nieuw-Zeeland in 1990, telkens om de 4 jaar in een ander land, komt BIRDPEX nu na 32 jaar naar Gmunden in Oostenrijk. De stad Gmunden ligt 425 m boven de zeespiegel aan de noordelijke oever van de Traunsee. De meest opvallende vogelsoort op de Traunsee en op andere Salzkammergut-meren is de **knobbelzwaan**, dus het is logisch dat deze vogel werd gebruikt als symbool voor het BIRDPEX-logo. Overigens zou de eerste vestiging van de knobbelzwaan in Opper-Oostenrijk aan de Traunsee hebben plaatsgevonden. Al in 1875 werden twee koppels zwanen van Laxenburg naar Gmunden gebracht, die vervolgens in een kooi in Villa Toscane werden gehouden. In 1880 werden de dieren vrijgelaten en in 1892 was de populatie al gegroeid tot 50 zwanen.

De Oostenrijkse Post heeft ook besloten om ter gelegenheid van BIRDPEX een postzegel uit te geven met een knobbelzwaan (met een speciale stempel). De € 2,30 komt overeen met het tarief voor aangetekende post (maar hier komt dan nog het normale brieftarief bij).

Dan zijn er nog de gepersonaliseerde postzegels van de BMSV Gmunden. Daarop staan enkele typische tuinvogels: **goudvink**, **pimpelmees** en **putter**, ook hier met de bijbehorende speciale stempel van de pimpelmees (zie afbeeldingen vorige bladzijde).

Ook de WIPA heeft voor een blokje met gepersonaliseerde zegels gezorgd - met foto's van 3 soorten spechten: de **witrukspecht**, de **drieteenspecht** en de **grijskopspecht**.

Uit Liechtenstein (Liechtensteinische Post AG) volgen nog drie tuinvogels: de **fluiter** (tot nu toe alleen bekend van postzegels uit België en Benin), de **merel** en de **staartmees**.

Maar er komt nog meer, want net als bij BIRDPEX 6 (2010 in Antwerpen) en BIRDPEX 8 (2018 in Bad Mondorf) heeft Danny De Smedt opnieuw alle postadministraties ter wereld aangeschreven met het verzoek postzegels met vogels uit te geven. Tot op heden is "slechts" ongeveer de helft van de meer dan 10.000 vogelsoorten te zien op postzegels. Dus stuurt hij elke postadministratie een lijst van 10 vogels die in hun land voorkomen, maar nooit op postzegels zijn verschenen. Net zoals er twitchers zijn onder vogelaars die lange afstanden afleggen om een nieuwe soort te zien of toe te voegen aan hun "levenslijst", jaarlijkse lijst of andere lijst, zijn er vogelpostzegeltwitchers die altijd enthousiast zijn om een nieuwe vogelsoort te zien op een postzegel.

Hrvatska Pošta uit Kroatië heeft 4 postzegels uitgegeven, niet alleen **putter**, **ijsvogel** en **oehoe**, die al meerdere keren op een zegel zijn afgebeeld, maar ook voor het eerst op een postzegel een **breedbekstrandloper**, die slechts af en toe als migrant kan worden waargenomen in Centraal-Europa. Het Duitse tijdschrift "Limicola – Zeitschrift für Feldornithologie" heeft zelfs een tekening van de breedbekstrandloper in de titel. Op elke zegel is ook een vluchtbeeld van de individuele vogel te zien, die ook werd gebruikt voor de speciale afstempeling.

In een blok van Post Luxembourg kun je zelfs 8 verschillende vogels observeren (met foto's van lokale natuurfotografen in samenwerking met de natuurbeschermingsvereniging natur&ëmwelt): kievit, kwartel, tortelduif, gele kwikstaart, klauwier, patrijs, steenuil en gierzwaluw. Als extra is er nog een postzegel en speciale stempel van de **oehoe**.

En er komen er nog meer - hier zijn er enkele die al bekend zijn (zie volgende bladzijde), maar andere zullen later volgen of zullen op de BIRDPEX 9 tentoonstelling van 26 tot 28 augustus in Gmunden te zien zijn.

Alle afbeeldingen van de BIRDPEX-uitgiften kunnen ook gevolgd worden op de blog van BIRDPEX: <https://birdpex.com/blog/>

